

Dienvidkurzemes
novads

Parādīt novada unikālo kultūras dažādību

Publicēts pirms vairāk nekā 1 gada

Publicēts: 23.01.2024.

Pagājušā gada nozīmīgākais notikums Latvijas kultūras dzīvē – XXVII Vispārējie latviešu dziesmu un XVII Deju svētki, kas pulcēja vairāk nekā 700 dalībniekus no Dienvidkurzemes novada amatiermākslas kolektīviem.

Aizvadītais 2023. gads Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvaldei pagājis Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku zīmē, darba gaitā neiztrūkstot lieliem izaicinājumiem un gandarījuma priekam. Emocijām bagāts un milzīga darba apjoma gads, tomēr gads, kas kultūras darba organizatoriem, bibliotēkām, muzejiem un senlietu krātuvēm iezīmējis jaunus mērķus jaunajā Pūķa gadā, lai kopīgiem spēkiem turpinātu veidot mūsu novada tēlu, atpazīstamību un parādītu tā unikālo kultūras dažādību.

Dziesmu un deju svētki – pārbaudījums visiem!

“Viss Dziesmu un deju svētkiem par godu!” par aizvadītā gadā paveikto iesāk Kultūras pārvaldes vadītājas vietniece Inese Gusta, turpinot: “Ja iepriekš katrs uz svētkiem veda sava pagasta, pilsētas vai mazā novada kolektīvus, tad tagad mums bija jāaizved lielākā Latvijas novada kolektīvi uz dižākajiem svētkiem valstī.” Gada pirmo pusi aizņēma rūpes par tērpu šūšanu un gatavošanu, kolektīvu izdzīvošanas spējas uzturēšanu pēc pandēmijas, dalību skatēs un virziņos uz tikšanu pie Dziesmu svētku ceļazīmēm. Loģistika, transports, cilvēku resursi, ēdināšana, naktsmītnes, veselība, drošība – ap 760 dalībnieku labbūtība bija Kultūras pārvaldes rokās, mijoties milzīgai atbildībai ar tikpat lielu prieku un gandarījumu par paveikto un izdošanos.

“Vēl joprojām gribas slavēt un godināt mūsu amatiermākslas kolektīvus, to vadītājus un dalībniekus, kas pie milzīgas sagatavošanās

slodzes kopā ar visu Latviju izveidoja augsta līmeņa profesionālus lielkoncertus un uzvedumus, ievibrējot dzimteni ar neizsakāmi augstām vibrācijām, prieku un lepnumu. No pelniem iznira un atjaunojās pazudusi ticība: Latvija var! Dienvidkurzeme var!” pateicības pilna ir I. Gusta.

Šogad izaicinājumi turpinās. Kultūras nozare novadā piedzīvo budžeta apjoma samazinājumu, kas kopā ar preču un pakalpojumu cenu kāpumu veidos publisko pasākumu sarukumu skaita ziņā. “Kultūra vienmēr ir diskusiju avots. Vieniem par maz, citiem par daudz. Vieniem par klusu, citiem par skaļu. Kultūras pārvalde manevrē starp viedokļu gūzmu, budžeta cipariem, sabiedrības un vadības uzstādījumiem,” skaidro vadītājas vietniece. Tāpat šogad turpināsies atbalsts amatiermākslas kolektīviem, kas ir pašvaldības kultūras jomas prioritāte, tāpēc I. Gusta aicina iedzīvotājus gaidīt deju lielkoncertus, kormūzikas svētkus, vokālo ansambļu un amatierteātru skates un citus svētkus, cildinot amatiermākslu.

“Mūsu lielākā atbildība ir nevis sabiedrības uzjautrināšana vai izklaidēšana ar lielākām vai mazākām ballītēm, bet kultūras mantojuma saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, tāpēc visvairāk novēlu katrai kopienai turēties kopā, būt draudzīgiem un veidot savu vidi, ieraudzīt vērtīgo – kopt, saglabāt, lolot, sargāt un popularizēt to!”

Kultūras mantojums – novada bagātība

Par novada nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un eksponātu izstādīšanu joprojām rūpējas seši akreditētie muzeji, kā arī laikmetu liecības apskatāmas novada senlietu krātuvēs. “Ir liels prieks, ka pēc Covid-19 pandēmijas haotiskajiem ierobežojumiem muzeju nozares ikdienas darbs ir stabilizējies un vērojama pat izaugsme,” stāsta Kultūras pārvaldes vadītājas vietnieks Gundars Venens. Aizputes un Pāvilostas novadpētniecības muzeju darbinieki guvuši gandarījumu par apmeklētāju pozitīvo vērtējumu jauniekārtotajās ekspozīcijās un izstādēs. G. Venens arī piebilst, ka abi šie muzeji projekta “Skolas soma” ietvaros atvēruši muzejpedagoģiskās programmas, kas iemantojušas arvien pieaugošu atsaucību, jo izvadītajā gadā šīm programmām pieteikušies ne tikai mūsu novada skolēni, bet arī no Kuldīgas, Liepājas, Ventspils un citām pašvaldību mācību iestādēm.

Aizvadītajā gadā Pāvilostas novadpētniecības muzejs veiksmīgi noslēdzis akreditācijas procesu un saņēmis apliecinājumu uz nākamajiem pieciem gadiem pētnieciski radošā darba turpinājumam. Šogad akreditācijas procesa darbs uzsākts Vērgales muzejā, kas būs izaicinājums jaunajai vadītājai Dainai Vanagai. “Ilggadējā muzeja vadītāja Mirdza Sīpola devusies pelnītā atpūtā. Par viņas ieguldījumu Vērgales novadpētniecībā un interesantajām ekskursijām, ko novērtējuši ne tikai pagasta iedzīvotāji, bet arī ciemiņi, Dienvidkurzemes novada pašvaldība Latvijas dzimšanas dienā godināja Mirdzu ar pašvaldības Goda rakstu.”

Izmaiņas piedzīvoja arī senlietu krātuvju ikdienas darbs. Baltijas Muzeoloģijas veicināšanas biedrības projekta “Vitamīni mazajiem muzejiem” konsultantes Anita Jirgensone un Gundega Dreiblate septembrī apmeklēja četrus kultūras mantojuma objektus Cīravā, Dunalkā, Gaviezē un Durbē, lai kopā ar to vadītājiem, novada pašvaldības Kultūras komitejas priekšsēdētāja vietnieci Patriciju Andersoni un Kultūras pārvaldes pārstāvjiem iepazītos ar situāciju konkrētajos objektos, pārrunātu to stiprās un vājās puses, nepieciešamos uzlabojumus un attīstības iespējas. “Konstatējām problēmas ar krājuma uzskaiti. Atklājās, ka pietrūkst arī informācijas par ļaudīm un mājām, no kurām priekšmeti saņemti, nav plašāku ziņu par apstākļiem, kādos priekšmets radīts, kam tas kalpojis un kā tas nonācis krājumā. Lieliski, ja priekšmeti atrodas tiem īpaši radītos apstākļos, vairāk cieš tie, kas ziemupārļaiž neapkurināmās, mitrās telpās,” par senlietu krātuvju likteni stāsta G. Venens, piebilstot, ka krājumus savulaik ir izveidojuši novadpētniecības entuziasti un ir svarīgi nodrošināt, lai iepriekšējo paaudžu iesāktais darbs tiktu turpināts atbilstoši mūsdienu prasībām.

Domājot par attīstības perspektīvu nemateriālā kultūras mantojuma apzināšanā un saglabāšanā, ir izveidots Dienvidkurzemes novada tradicionālās kultūras centra koncepts ar mājvietu Virgas muižā, kurā glabāt novada nemateriālā kultūras mantojuma vērtības. “Vēlamies popularizēt Lejaskurzemes kultūrtelpas vērtīgo mantojumu. Rikot izglītojošus un saistošus sarīkojumus, seminārus un vienot Rucavas, Nīcas un Bārtas kultūrtelpas, kas jau ierakstītas Latvijas Nacionālajā nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā. Dienvidkurzemei ir, ko parādīt, ar ko lepoties, un mums šī bagātība ir jāsaglabā,” ar nākotnes plāniem dalās vadītājas vietnieks.

Bibliotēkas kā satikšanās vieta

Arī novada bibliotēkām pagājušais gads bijis izaicinājumu pilns. Dienvidkurzemes novada bibliotēku sistēmā darbojas 33 filiālbibliotēkas un divi pakalpojumu izsniegšanas punkti – Vērgales pagasta Ziemupē un Gramzdas pagasta Aizviķos, tāpēc kā viena no prioritātēm bija sadarbības veicināšana starp filiālbibliotēkām un to darbiniekiem, lai attīstītu vienotu bibliotēku sistēmu novadā. Organizētas tikšanās bibliotekāriem Grobiņā un Aizputē, bet Bibliotēku nedēļā filiālbibliotēku vadītāji un bibliotekāri viesojās Skodas Centrālajā bibliotēkā.

Kā uzsver Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāja Irina Ernstsone, aizvadītā gada svarīgākie uzdevumi bija un šogad joprojām ir kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu dažādošana un sniegšana kopienai gan tradicionālajā, gan virtuālajā vidē, kā arī attīstīt un pilnveidot bibliotēku fizisko un virtuālo telpu, papildinot ar modernām tehnoloģijām. Pārmaiņas piedzīvojusi Vērgales pagasta filiālbibliotēka – tā kļuvusi pieejamāka apmeklētājiem, jo pārcelta uz izremontētām telpām ēkas 1. stāvā.

“Manuprāt, mūsu novada bibliotēkas ir tās vietas, kur satiekas paaudzes, zināšanas un pieredze. Neatkarotajamas šīs vietas padara tas, ka vienuviet ir iespējams izmantot gan plašo grāmatu un preses klāstu, gan veldzēt sirdi rakstnieku, dzejnieku, populāru cilvēku tikšanās reizēs, gan veidotajās gleznu un foto izstādēs,” par novada bibliotēku būtību stāsta I. Ernstsone.

Ar īpašu lepnumu novada bibliotēkas vadītāja piemin Virgas pagasta Purmsātu filiālbibliotēkas vadītāju Kristu Auznieci, kas Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas 246. gadskārtas konferencē “Laiks. Cilvēki. Bibliotēka” saņēma Voldemāra Caunes balvu par aktīvu un sekmīgu jaunās paaudzes iesaistīšanu bibliotēku pakalpojumu izmantošanā, motivējot bērnus un jauniešus vairāk lasīt, attīstīt savas radošās spējas.

Arī šogad prioritāšu daudz – iegādāties jaunas mēbeles, datorus un multifunkcionālās iekārtas. Kā atzīst I. Ernstsone, tad darāmā ir daudz, bet, darbojoties vienoti, var daudz paveikt.

“Vēlos pateikt paldies kolēģēm visā novadā, man prieks strādāt ar zinošiem, aktīviem, atraktīviem, radošiem bibliotekāriem, bet vislielākā pateicība mūsu lasītājiem, apmeklētājiem. Jūs esat mūsu iedvesmotāji un atbalsts, kas liek justies, ka bibliotēkas ir vajadzīgas.”

Piesātināts gads kultūras dzīvē

“2023. gads kultūras nozarē ir bijis raibs. Esam daudz piedzīvojuši, pārdzīvojuši, darījuši, izbaudījuši. Īsāk sakot – piesātināts gads!” pārdomās dalās Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvaldes vadītāja Linda Pričina.

Kā spilgtāko aizvadītā gada notikumu L. Pričina min Dziesmu un deju svētkus. “Ja visai Latvijai bija problēmas ar transportu, lai nogādātu dalībniekus uz svētkiem, tad mums bija paveicies, jo novadā ir autobusi, kurus varējām izmantot. Katrs kolektīva vadītājs, katrs dalībnieks un katra dalībnieka ģimene zina, cik daudz darba tika ieguldīts, lai sasniegtu vajadzīgo līmeni un varētu piedalīties svētkos. Diemžēl bija arī kolektīvi, kas, iegūstot pirmo pakāpi, uz svētkiem tomēr netika.”

Neizsakāms prieks un gandarījums arī par Bārtas kultūrtelpas iekļaušanu Latvijas Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, kuru virzīja un pieteica Kultūras pārvalde. “Esam lepnī, ka mūsu visas trīs unikālās kultūrtelpas – Rucavas, Nicas un Bārtas –, kas katra ir tik atšķirīga, bet tajā pašā laikā veic vienotu mērķi: saglabāt, uzturēt dzīvas un arī atjaunot senās tradīcijas, atrodas šajā sarakstā. Tas sniedz nākotnes perspektīvas, godinot pagātnes atstāto mantojumu un parādot Dienvidkurzemes novada dažādību,” priekā dalās L. Pričina. Tāpat pieminēšanas vērts ir novada un Liepājas Simfoniskā orķestra kopīgi rīkotais mūzikas festivāls “Rimbenieks”, kas priecēja ar desmit koncertiem dažādās novada vietās.

Pagājušajā gadā nācās aizvērt vairākas senlietu krātuves. “Lai cik nepopulārs bija šis lēmums, tomēr tas bija jāizdara, lai varētu sakārtot akreditēto muzeju darbinieku algas. Lai arī šķiet, ka ikdienas izdevumi krātuvēm nebija lieli, tomēr gada griezumā tā bija ievērojama summa,” skaidro Kultūras pārvaldes vadītāja. Savukārt novada muzeji ļoti aktīvi turpināja savu darbību. “Pāvilostas muzejs ieguva akreditāciju uz turpmākiem pieciem gadiem, Aizputes muzejs nespēj uzņemt visus interesentus muzejpedagoģiskajās nodarbībās, jauna vadītāja Vērgales muzejā, kuru šogad sagaida akreditācijas process, Apriķu muzejā izremontēta viena telpa un aktīvi darbojas Rūķi, Bārtas muzejs domā pie sava jaunā koncepta, bet Kazdangas muzejs ir viens no apmeklētākajiem muzejiem novadā,” kā svarīgākos notikumus muzeja nozarē min L. Pričina.

Arī bibliotēku nozarē darbi un lietas rit uz priekšu, jo izdodas rast veidus, kā kļūt pieejamākām lasītājiem, – jaunas telpas Vērgalei,

bet procesā Kalētu un Kalvenes filiālbibliotēkas, vizuālas telpu pārmaiņas Aizputes pilsētas filiālbibliotēkā, kas turpināsies arī šogad, bet bibliobuss pagarina savus maršrūtus, lai katram novada iedzīvotājam būtu iespēja saņemt un lasīt grāmatas.

“Sākoties jaunajam gadam, katram ir iespēja izvirzīt sev jaunus mērķus un darīt visu, lai šie mērķi piepildās. Es novēlu katram kultūras pasākumu rīkotājam, katram kultūras baudītājam un apmeklētājam, lai izdodas atrast ko tādu, kas ļoti piesaista. Pašdarbības kolektīvos vienmēr laipni uzņem jaunpienācējus. Ja kādam jaunā gadā ir apņemšanās iemācīties dejot, dziedāt, spēlēt teātri vai ko citu, aicinu pievienoties mūsu aktīvajiem kultūras ļaudīm. Tiekamies 2024. gada pasākumos, lasot grāmatas un izzinot savu vēsturi! Esam aktīvi ļaudis!”

Bārtas kultūrtelpa ir viena no četrām vērtībām, kas iekļauta Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā un ir nozīmīga kultūrvēsturiska vieta Latvijā. Foto: LNKC

Pagājušā gada pavasarī Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde kopā ar novada filiālbibliotēku vadītājiem un bibliotekāriem devās vērtīgā pieredzes apmaiņas braucienā uz jaunuzcelto Skodas bibliotēku, lai iepazītos ar tās darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

Ar VKKF un Dienvidkurzemes novada pašvaldības finansiālu atbalstu Pāvilostas novadpētniecības muzejs kopš pagājušā gada sākuma var lepoties ar jaunu un mūsdienīgi izveidotu ekspozīciju "Saka – Osta – Pāvilosta", kas aicina iepazīties ar dažādiem

sadzīves, jūrniecības priekšmetiem un to pielietojumu, kā arī nozīmīgām personībām Pāvilostas un Sakas teritorijā līdz Otrajam pasaules karam.

Saistītas tēmas

[Kultūra](#)

<https://www.dkn.lv/lv/jaunums/paradit-novada-unikalo-kulturas-dazadibu>